Шевчик І. А., студентка
Підгорна А. Б., к. філол. н., доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»

ВІЙСЬКОВИЙ ДИСКУРС В АНГЛОМОВНІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ

Під «військовим дискурсом» ми розуміємо текст як комунікативну підсистему мовлення в сукупності з позамовними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими чинниками. Сучасній англійській мові властива мілітаризованість [3], яка глобально впливає на людину в комунікації, оскільки власне військовий дискурс екстраполюється на дискурс суспільно-політичний.

Військовий дискурс є однією з форм інституційного дискурсу. Його спеціальне вивчення ведеться нещодавно, при цьому роботи, що описують цей дискурс у ЗМІ, з'являються головним чином лише наприкінці XX – початку XXI ст.

Одним із перших використання військового дискурсу як засіб маніпуляції та пропаганди розглядає французький філософ-постмодерніст Жан Бодрійяр [1]. Рой Вільямс, описуючи військовий дискурс у ПАР [6], зазначає, що для військового дискурсу характерна ірраціональність, заснована на уявній цілісності – маніпулювання межами простору, реальними фактами та хронологією. Ізраїльські дослідники теорії комунікації Е. Зандберг та М. Нейгер розглядають використання військового дискурсу журналістами, що описують взаємини між євреями та арабами [7]. Окремо автори відзначають те, що, слідуючи за політичною кон'юнктурою, журналісти можуть поступово переходити від громадянського політичного дискурсу до військового.

Для військового дискурсу характерне використання певних комунікативних стратегій. Деякі риси військового дискурсу визначив ще Ван Дейк у статті «Новий расизм» [4]. Зокрема, згідно Ван Дейку в рамках військового дискурсу важливе місце займає апеляція до істинності, об'єктивності викладу, оскільки масовий читач найчастіше некомпетентний у питаннях, що висвітлюються. У статті «Війна та індустрія розваг» Дж. Берстон зазначає [5], що військовий дискурс часто використовується як розважальний і заспокійливий. Згідно з позицією Дж. Берстона, військовий дискурс конструює специфічний персоніфікований образ мужньої держави-захисника.

Одна з найважливіших функцій, яку виконують військові газетно-публіцистичні матеріали – функція впливу. У сучасному світі збройні сили часто стають не лише засобом захисту державних інтересів. Вони є засобом досягнення певних політичних цілей. Завдання ЗМІ при цьому переконати аудиторію в правильності та

правомірності того чи іншого політичного акту, навести аргументи, які сприяють формуванню необхідної реакції суспільства, як на конкретне політичне рішення, так і на можливі наступні військові дії. Таким чином, найважливіша для газетно-публіцистичного стилю функція впливу диктується призначенням газети: інформувати, висловлювати певну суспільну позицію та переконувати читача у її істинності [2].

Інтенсивне використання одиниць військового дискурсу в медійному просторі і зокрема в Інтернет-джерелах уможливлює такі висновки: по-перше, розширення жанрової складової та активне використання одиниць військового дискурсу в медійному просторі дозволяють говорити про адаптацію військового дискурсу до умов сучасної комунікації. По-друге, відкритий характер сайтів військових організацій та видів збройних сил перетворює армію у соціальний інститут і, відповідно, військовий дискурс стає більш доступним для основної маси людей. І, нарешті, великий відсоток змісту графічної інформації, а також розширення первинного тексту за допомогою коментарів та пояснень дозволяє зробити військовий дискурс зрозумілішим, тим самим популяризуючи його.

Література

1. Бодріяр Ж. Фатальні стратегії. Львів : Кальварія, 2010. 192 с.

2. Жанрове різноманіття публіцистики. URL: http://um.co.ua/14/14-9/14-90121.html (дата звернення: 15.10.2022).

3. Зайцева М. О. Особливості перекладу термінів у текстах на військову тематику // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. К., 2013. Вип. 10. Серія 9. С. 96–102.

4. Dijk van T. Elite Discourse and Racism. Newbury Park, California : SAGE publications, 1998. 241 p.

5. War and the Media: Reporting Conflict 24/7. California : SAGE publications, 2003. 163 p.

6. Williams R. Texts and Discoursed // Mass Media for the 90’s. / ed. by de Beer A. , van Schaik Books. Pretoria, S.A., 1993. P. 343–363.

7. Zandberg, E., Meyers, O. Past Continuous: Newsworthiness and the Shaping of Collective Memory // Critical Studies in Media Communication. Routledge, 2012. P. 65–79.